

Een Europese zorgstrategie voor zorgverleners en zorgontvangers

Brussel, 7 september 2022

Vandaag presenteert de Europese Commissie de [Europese zorgstrategie](#) om voor hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke zorg in de hele Europese Unie te zorgen en de situatie van zowel zorgontvangers als professionele en informele zorgverleners te verbeteren. Bij de strategie zijn twee aanbevelingen voor de lidstaten gevoegd: één over [de herziening van de Barcelona-doelstellingen voor voor- en vroegschoolse educatie en opvang](#) en één over [de toegang tot betaalbare en hoogwaardige langdurige zorg](#).

Hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke zorg met betere arbeidsvoorwaarden en een beter evenwicht tussen werk en privéleven voor verzorgers

Betaalbare, toegankelijke en hoogwaardige zorg levert duidelijke voordelen voor alle leeftijdsgroepen op. Deelname aan voor- en vroegschoolse educatie heeft een positief effect op de ontwikkeling van kinderen en helpt het risico op sociale uitsluiting en armoede – ook op latere leeftijd – verminderen. Dankzij langdurige zorg kunnen mensen die als gevolg van ouderdom, ziekte en/of handicap in hun dagelijkse leven afhankelijk zijn van hulp, een zelfstandig en waardig leven blijven leiden. Voor veel mensen zijn deze diensten echter nog steeds niet betaalbaar, beschikbaar of toegankelijk.

Investeren in zorg is belangrijk om talent in de zorgsector aan te trekken en te behouden – een sector met vaak moeilijke arbeidsomstandigheden en lage lonen –, tekorten aan werknemers te verhelpen en het potentieel van de sector voor de economie en de werkgelegenheid te benutten.

Investeren in hoogwaardige zorg leidt er ook toe dat de arbeidsparticipatie van vrouwen en de gendergelijkheid toenemen en de loon- en pensioenkloof tussen mannen en vrouwen kleiner wordt. Vrouwen nemen nog steeds de meeste zorgtaken voor hun rekening: 90 % van de formele verzorgers zijn vrouwen en 7,7 miljoen vrouwen werken niet om zich aan zorgtaken te kunnen wijden.

Om deze problemen aan te pakken, stelt de Commissie concrete maatregelen voor om de lidstaten te helpen de toegang tot hoogwaardige en betaalbare zorg te bevorderen en tegelijkertijd de arbeidsomstandigheden en het evenwicht tussen werk en privéleven voor verzorgers te verbeteren.

Voor- en vroegschoolse educatie en opvang

De Commissie stelt voor dat de lidstaten de doelstellingen inzake voor- en vroegschoolse educatie en opvang uit 2002 ("de Barcelona-doelstellingen") herzien om de arbeidsparticipatie van vrouwen te verhogen. De huidige doelstellingen roepen de lidstaten op om te voorzien in kinderopvang voor 33 % van de kinderen jonger dan drie jaar en voor 90 % van de kinderen vanaf drie jaar tot de leerplichtige leeftijd. De Commissie stelt voor nieuwe ambitieuze maar realistische doelstellingen vast te stellen, zodat uiterlijk 2030 ten minste:

- **50 % van de kinderen jonger dan drie jaar** voor- en vroegschoolse educatie en opvang geniet;
- **96 % van de kinderen tussen drie jaar en de leerplichtige leeftijd** voor- en vroegschoolse educatie en opvang geniet, zoals reeds is overeengekomen in het kader van de [Europese onderwijsruimte](#).

De Commissie beveelt de lidstaten onder meer ook aan:

- voor betaalbare, toegankelijke en hoogwaardige kinderopvang te zorgen zowel in stedelijke gebieden als op het platteland en in achterstandsgebieden;
- in een wettelijk recht op voor- en vroegschoolse educatie en opvang te voorzien, idealiter zonder kloof tussen het einde van het betaald verlof om gezinsredenen en het wettelijk recht; gerichte maatregelen te nemen om de deelname van kansarme kinderen, kinderen met speciale behoeften en kinderen met een handicap aan educatie en opvang mogelijk te maken en te vergroten en zo de kloof met andere kinderen te dichten;
- naar het aantal uren dat kinderen in de kinderopvang doorbrengen ("tijdsintensiteit") te kijken

en ervoor te zorgen dat lang genoeg voor kinderopvang wordt gezorgd om de ouders in staat te stellen op zinvolle wijze betaald werk te verrichten; en

- genderstereotypen te bestrijden en gezinsvriendelijke werktijdregelingen te bevorderen zodat de zorg voor kinderen gelijk tussen de ouders kan worden verdeeld.

Langdurige zorg

De Commissie beveelt de lidstaten aan **nationale actieplannen** op te stellen om de beschikbaarheid, de toegankelijkheid en de kwaliteit van de zorg in de EU voor iedereen te verbeteren, bijvoorbeeld door:

- ervoor te zorgen dat langdurige zorg **tijdig wordt verleend en alomvattend en betaalbaar** is, zodat mensen met behoefte aan langdurige zorg een waardig leven kunnen leiden;
- **het aanbod aan en de mix** van professionele langdurige zorg (thuiszorg, zorg in gemeenschapsverband en residentiële zorg) te vergroten, de territoriale verschillen bij de toegang tot langdurige zorg uit de weg te ruimen, toegankelijke digitale oplossingen in de zorgverlening te benutten en ervoor te zorgen dat diensten en faciliteiten voor langdurige zorg **toegankelijk** zijn voor personen met een handicap;
- voor **kwaliteitscriteria en -normen** voor aanbieders van langdurige zorg te zorgen;
- **steun aan informele verzorgers** – vaak vrouwen en verwanten van zorgontvangers – te verlenen via opleidingen, advies en psychologische en financiële ondersteuning; en
- **toereikende en duurzame financiering** voor langdurige zorg te mobiliseren, onder meer door van EU-fondsen gebruik te maken.

Billijke arbeidsvoorwaarden en opleiding voor zorgpersoneel

Om de arbeidsomstandigheden te verbeteren en de zorgsector voor meer mensen – en vooral mannen – aantrekkelijker te maken, wordt de lidstaten aanbevolen:

- **collectieve onderhandelingen en de sociale dialoog** te bevorderen om de lonen en de arbeidsvoorwaarden te verbeteren;
- de **hoogste normen op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk** te waarborgen;
- voor **vervolgonderwijs of -opleiding** voor verzorgers te zorgen;
- **genderstereotypen** rond zorgverlening te bestrijden en voorlichtingscampagnes op te zetten;
- het **IAO-Verdrag nr. 189 inzake huishoudelijk personeel** te ratificeren en uit te voeren.

De Commissie zal van haar kant:

- nagaan of het mogelijk is een nieuwe sectorale **sociale dialoog voor sociale diensten** op EU-niveau op te zetten;
- de oprichting promoten van een **partnerschap voor vaardigheden in het kader van het pact voor vaardigheden** voor de sector langdurige zorg;
- **projecten en onderzoek financieren** om de sociale en economische waarde van het werk en de arbeidsomstandigheden in de zorgsector te beoordelen;
- de toepassing van **EU-normen met betrekking tot de arbeidsomstandigheden** evalueren;
- de toelatingsvoorwaarden en rechten van **werknemers in de langdurige zorg uit derde landen** in kaart brengen en nagaan of het haalbaar is op EU-niveau maatregelen te nemen om verzorgers aan te trekken; en
- de mogelijkheden die de **programma's van Erasmus+** bieden voor personeel in de voor- en vroegschoolse educatie en opvang, promoten.

Enkele reacties van leden van de Commissie:

Volgens Dubravka Šuica, vicevoorzitter voor Democratie en Demografie, "houdt de demografische verandering in dat de Europeanen langer leven, maar dit leidt ook tot een grotere vraag naar toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige langdurige zorg. Aan het andere einde van de levenscyclus moeten ouders die ten volle op de arbeidsmarkt actief willen zijn, zich kunnen verzekeren van de nodige opvang voor hun kinderen die opvang nodig hebben om hun cognitieve, fysieke en taalvaardigheden te ontwikkelen. Verzorgers spelen een essentiële rol in onze samenleving, maar hun werk wordt nog vaak ondergewaardeerd. In de Europese zorgstrategie die we vandaag presenteren, wordt uiteengezet hoe deze uitdagingen doeltreffend en efficiënt kunnen worden aangepakt. Het is tijd om zorg te dragen voor de zorgsector."

Volgens Nicolas **Schmit**, commissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Rechten, "staan de mensen centraal in de Europese zorgstrategie. De EU erkent de waarde van zorgverlening en deze waarde moet tot uiting komen in betere arbeidsvoorwaarden en hogere lonen. Mensen die langdurige zorg nodig hebben, moeten toegang krijgen tot betaalbare en hoogwaardige diensten, zodat ze een waardig leven kunnen leiden. Ik hoop dat deze strategie ertoe zal leiden dat de professionele en de informele zorgverlening het verdiende respect en de nodige investeringen krijgen."

Volgens Helena **Dalli**, commissaris voor Gelijkheid, "is investeren in zorg een investering in gendergelijkheid en sociale rechtvaardigheid. Met dit initiatief willen we ervoor zorgen dat iedereen met zorgtaken – en vooral vrouwen – een echte keuze heeft bij het combineren van privé- en beroepsleven. Dankzij betaalbare en toegankelijke kwaliteitszorg kan iedereen die zorg ontvangt – onder meer kinderen, ouderen en personen met een handicap – een aangenamer leven leiden en zijn rechten ten volle uitoefenen. Door in zorg te investeren worden gelijke keuze, waardigheid en zelfbeschikking gewaarborgd."

Volgende stappen

De voorstellen van de Commissie voor aanbevelingen van de Raad zullen door de lidstaten worden besproken met het oog op de goedkeuring ervan door de Raad. Op grond van de voorstellen van de Commissie zouden de lidstaten de Commissie één jaar na de goedkeuring in kennis moeten stellen van de maatregelen die zijn genomen om de aanbevelingen uit te voeren. Voor elke aanbeveling zal de Commissie binnen vijf jaar een diepgaand verslag publiceren met een overzicht van de stand van zaken bij de uitvoering. Bovendien zal de Commissie de beleidsontwikkelingen tijdens het Europees semester blijven volgen en hervormingen en investeringen financieel blijven ondersteunen.

Achtergrondinformatie

Mede dankzij de [Europese zorgstrategie](#) zullen de beginselen van de [Europese pijler van sociale rechten](#) worden uitgevoerd, met name de beginselen die verband houden met gendergelijkheid, evenwicht tussen werk en privéleven, kinderopvang en steun voor kinderen en langdurige zorg. In maart 2021 is in het [actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten](#) een initiatief met betrekking tot langdurige zorg en een herziening van de Barcelona-doelstellingen voor voor- en vroegschoolse educatie en opvang aangekondigd. Voorzitter Ursula **von der Leyen** in haar toespraak over de [Staat van de Unie 2021](#) een Europese zorgstrategie aangekondigd omdat elke man en elke vrouw recht heeft op de best mogelijke zorg en een optimale balans tussen werk en privéleven. De ontwikkeling van een zorgstrategie is later ook in het [werkprogramma van de Commissie voor 2022](#) opgenomen.

Mede dankzij de Europese zorgstrategie kunnen ook de drie door de EU-leiders tijdens de [top van Porto in mei 2021](#) en door de [Europese Raad](#) verwelkomde [sociale kerndoelen van de EU](#) op het gebied van werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding tegen 2030 worden verwezenlijkt. De aanbeveling over de Barcelona-doelstellingen bouwt – als onderdeel van de [strategie voor gendergelijkheid 2020-2025](#) – voort op andere EU-initiatieven, zoals de [aanbeveling over voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang](#), de [EU-strategie voor de rechten van het kind](#) en de [aanbeveling over de Europese kindergarantie](#).

Meer informatie

[Vragen en antwoorden – Europese zorgstrategie](#)

[Factsheet – European Care Strategy for carers and care receivers](#)

[Mededeling over de Europese zorgstrategie](#)

[Voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende de herziening van de Barcelona-doelstellingen voor voor- en vroegschoolse educatie en opvang](#)

[Voorstel voor een aanbeveling van de Raad over toegang tot betaalbare en hoogwaardige langdurige zorg](#)

[2021 Long-term care report](#)

Contactpersoon voor de pers:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Flora MATTHAES](#) (+32 2 298 39 51)

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

[Tommaso ALBERINI](#) (+32 2 295 70 10)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Demography - Children with their grandparents](#)